NÁVRH ČLENĚNÍ ČESKOSLOVENSKA PRO FAUNISTICKÝ VÝZKUM (S 5 OBR.)
ENTWURF EINER GLIEDERUNG DER TSCHECHOSLOWAKEI FÜR ZWECKE DER FAUNISTISCHEN FORSCHUNG (MIT 5 ABB.)

Jiří Zelený

Faunistika se zabývá soustavným studiem složení fauny určité oblasti. Její hranice mohou být politické (fauna jednotlivých států nebo správních krajů a pod.), nebo přírodní, kdy hranici tvoří geografické útvary. Jestliže chceme dojít při studiu fauny k zobecnění, nebo chceme-li alespoň po určité době říci, že výzkum vybrané oblasti je v podstatě dokončen - a o to bychom se měli snažit vždy - je nutné provádět výzkum systematicky a podle jasného plánu (S t r e j č e k, 1969). Aby shromážděné poznatky měly nějaký smysl nejen pro sběratele, ale zůstaly zachovány pro vědu, je třeba je vhodně publikovat.

Každá faunistická práce by měla obsahovat základní údaje o zpracovávaném materiálu; ty je třeba zaznamenávat hned v prvé etapě výzkumu při sběrech: 1) zkoumaná oblast, 2) lokalita, 3) nadmořská výška, 4) datum ulovení, 5) počet ulovených exemplářů (nebo nějaké jiné kvantitativní hodnocení obecně srozumitelné, i když slovně vyjádřené), 6) biotop, 7) sběratel, 8) vývojové stadium, 9) bionomické a jiné údaje; v publikaci je vždy nutné uvést body 2), 4), 5), 7).

Zde se chci podrobněji zabývat možností a účelností publikovat lokality tak, aby bylo vhodně zachyceno rozšíření druhů. Pokud jde o výzkum menší přírodní oblasti, stačí vybrat několik lokalit, které zachycují různé biotopy, ty pak pravidelně navštěvovat a výsledky vhodně zpracovat. V tomto případě je naprosto nevhodné psát bez uvedení lokality, jen že druh je "všude hojný", "poměrně" a pod. Lokality lze vyjmenovat všechny, protože jich nebývá příliš mnoho.

Jiná situace je však při publikaci výsledků faunistického výzkumu z širší oblasti např. z celého Československa. Zde někdy dochází ke dvěma extrémům. Buď se výzkum provádí náhodně, a pak se publikuje řada lokalit, které nevyjadřují rozšíření druhu, ale jsou spíše seznamem navštívených míst. Je to nápadné zejména u běžně se vyskytujících druhů. Někdy je provedeno zobecnění, a pak se dočteme, že druh je "vše-

Zprávy Československ. spol. entomol. ČSAV, Praha, 8, 1972.

obecně hojný", "všeobecně rozšířený", "poměrně rozšířený","rozšířený", "lokálně rozšířený", "řídce", "porůznu", "rozšířený v areálu živné rostliny" a pod. Takové údaje mají jen velmi malou cenu, pokud není přelem vysvětleno, co který pojem znamená; čtenář totiž neví,co si pod uvedenými termíny představit. I v případě, kdy se provádí systematický a důkladný faunistický výzkum, jsou potíže s publikací lokalit, kterých je příliš mnoho, a tak dochází k absurdní situaci, kdy časopis ochotně otiskne práci, která uvádí jen několik lokalit více méně náhodně zjištěných nedokonalým výzkumem a nechce nebo ani nemůže otisknout seznam mnoha lokalit zjištěných velmi důkladným průzkumem území. Někdy může být vhodné znázornit rozšíření druhů značkami na mapě, takové údaje však samy o sobě bez vyjmenování lokalit lze později obtížně citovat; vypisovat lokality a současně je zakreslit pro každý druh do mapy, jak by bylo asi nejlepší, není většinou z důvodů hospodárnosti možné.

Pokud má být dokonale dokumentováno rozšíření druhu v určitém území, měly by být vždy alespoň některé lokality uváděny. Při souborném zpracování se totiž někdy zjistí, že o některém, třeba běžném druhu, nejsou konkrétní údaje, viz např. Tineola biseliella (Hummel), kde H r u b ý (1964) uvádí ze Slovenska 3 lokality, protože jiné nejsou v literatuře zachyceny. Nestačí ani napsat, že druh je rozšířen jako živná rostlina - to v entomologické práci zase nic neříká, čtenář se nedoví nic o rozšíření druhu, ani o rozšíření rostliny, na kterou se autor odvolává, a kromě toho rozšíření rostliny mnohdy není ani uveřejněno.

Pro faunistické zpracování Československa by bylo výhodné dohodnout se na nějakém pokud možno přirozeném rozčlenění zkoumaného území, tedy Československa, a z určitých jeho částí vždy nějaké lokality uvádět. U souborného zpracování by snad stačilo uvést 6 - 10 lokalit z různých zoogeografických provincií a úseků podle M a ř a n a (1958). Pokud se souborně zpracovávají druhy jako v díle "Fauna ČSSR", mělo by být příkladů lokalit uvedeno alespoň 10 - 20 vhodně vybraných z celého Československa; tomu by přibližně odpovídaly dále navrhované faunistické obvody. Pokud se souborně zpracovávají některé druhy,o jejichž rozšíření se ví dosud jen velmi málo, mělo by být lokalit snad 50 - 100 z určitých vybraných oblastí z celého Československa, tomu odpovídají dále uvedené faunistické okresy. To je také, myslím, maximum, co lze ještě otisknout ve vědeckém časopise. Ve speciálním prodromu lze potom uvést všechny zjištěné lokality, to však nelze udělat v běžné publikaci. Větší počet lokalit pak už také nemůže většinou přinést žádné nové poznatky o rozšíření druhu a je lépe je doplnit charakteristikou biotopů.

Členění Československa

Aby tedy vypsané lokality nějak charakterizovaly rozšíření druhu, je třeba vhodně je uvádět podle rozčlenění Československa na faunistické obvody a okresy, které by byly pokud možno geograficky stejnorodé a odpovídaly do určité míry jak orografickému členění, tak fytogeografickému a zoogeografickému členění. Faunistických okresů by mělo být jen tolik, aby bylo únosné v dohledné době (10 let) prozkoumat celé území Československa a otisknout z každého faunistického okresu 1 - 3 lokality. Z těchto úvah vyplynulo, že faunistických okresů by mělo být asi 50. V některých okresech je vhodné ještě vyčlenit nebo spíše jako lokalitu pravidelně uvádět ta místa, která se nějak výrazně liší od ostatního území. Při konkrétním pokusu o takové rozčlenění jsem došel ke 48 faunistickým okresům (Z e l e n ý, 1971).

Při rozčlenění Československa na faunistické obvody a okresy vznikl ovšem problém určení hranic. Nejčastěji byly užity vodní toky; jsou uvedeny na mapách a lze je snadno najít v terénu. Méně často jsou hranice vedeny přibližně po vrstevnicích. V terénu je nelze najít a na mapě nejsou často zakresleny. Takové hranice jsou tedy méně vhodné, ale nelze se jim vždy vyhnout. Zcela přesné sledování vrstevnic by vytvořilo hranice příliš členité a nebylo by lze je do běžné mapy dobře zakreslit. Přitom by uvádění lokalit nijak nezpřesnily. Bylo by také možné využít za hranice faunistických okresů hřebeny horstev, to se mi zdá však méně vhodné, zejména i proto, že v literatuře se např. uvádí zpracování fauny Vysokých Tater a Nízkých Tater a ne kotlin mezi nimi.

Hlavní problém není v tom, jak přesně z jednotlivých hledisek vést hranice, ale dohoda o určitém únosném členění, které je použitelné při studiu různých skupin suchozemského hmyzu, a dohoda, že toto členění budou někteří autoři - v optimálním případě většina - ve svých faunistických pracech užívat a podle tohoto členění že budou uvádět lokality. Jen tak se může dospět k závěru o ukončení určité etapy faunistického výzkumu různých skupin hmyzu.

Jako návrh takového rozčlenění Československa na faunistické okresy uvádím rozčlenění užité v práci Z e l e n ý, (1971) s drobnými změnami a s doplněním faunistických obvodů. K rozčlenění Československa na faunistické obvody a okresy jsem užil práce autorů, kteří rozčlenili Československo z různých hledisek: geografického a orografického, Čermák a kol. (1955), Hromádka (1956, 1968), Häufler, Korčák, Král (1960), Demek, Střída (1971); fytogeografického, Novák (1954), Dostál (1960); zoogeografického, Mařan (1956, 1958); biogeografického, Raušer (1971); nebo kdy bylo výše uvedené členění aplikováno v entomologické literatuře: Hrubý (1964), Kocourek (1966), Landa (1967); nebo

kdy bylo vypracováno nějaké podrobnější další členění Československa při zpracování určité skupiny kmyzu: Sterneck (1925), Půlpán (1968).

Rozčlenění Československa, které uvádím, je ve značné shodě s členěním Půlpána (1968), zejména na Slovensku a na Moravě. Navrhované obvody a okresy se od jeho pojetí liší v některých případech zejména v členění Čech. Jako hranice jsem více využil vodní toky, nesledoval jsem tak přesně vrstevnice; zejména se mé pojetí liší číslováním obvodů a okresů, které jsem se snažil provést tak, aby co nejvíce odpovídalo zoogeografickému členění Mařanovu (1958). Číslování faunistických okresů v celém Československu je průběžné, protože za základní jednotku pokládám faunistický okres.

Označení celků, na něž je rozčleněno Československo: velká písmena, např. "C" = zóny a úseky podle Mařana (1958), římské číslice, např. "XI" = faunistický obvod; arabské číslice, např. "26" = faunistický okres; malá písmena, např. "a" = menší území, která by měla být vždy uváděna jako lokality, i když v rámci faunistického okresu.

Faunistické obvody a okresy (obr. 1 a 2): A - zóna stepí: I - Jihoslovenská a Východoslovenská nížina: 1 - Potiská nížina, 2 - Podunajská nížina, a - Štúrovo, 3 - Záhorská nížina, je začleněna do obvodu II, 4 - Ipeľská kotlina, Lučanská kotlina, Rimavská kotlina, Košická kotlina, Slovenský kras, Cerová vrchovina; II - Jihomoravské nížiny: 3 - Záhorská nížina, 5 - Dolnomoravský úval, Dyjskosvratecký úval, a - Pavlovské vrchy, b - Pouzdřanská step, 6 - Hornomoravský úval; B - zóna opadavých lesů, Českomoravský úsek: III - Polabí: 7 - Polabí, 8 - České středohoří; IV - Středočeská pahorkatina: 9 - Pražská plošina, 10 - Rakovnická plošina, a - Karlštejnská pahorkatina, 11 - Brdy s částí Středočeské pahorkatiny, 12 - Středočeská pahorkatina; V - Jihočeské pánve: 13 - Jihočeské pánve; VI - Krkonošské podhůří: 14 - Krkonošské podhůří, Jičínská pahorkatina, 15 - Lužické hory, Ralská pahorkatina; VII - Krušnohorské podhůří: 16 - Krušnohorské podhůří, 17 - Doupovské hory, Slavkovský les, Tepelská plošina; VIII - Šumavské podhůří: 18 - Český les, 19 - Šumavské podhůří, Plzeňská pahorkatina, (20 - Novohradské hory, podhůří Novohradských hor, je začleněno do obvodu D - XVI); IX - Českomoravská vrchovina; 21 - Českomoravská vrchovina, 22 - Třebovská vrchovina, 23 - Drahanská vrchovina; X - Ostravská pánev: 24 - Nízký Jeseník, Oravská vrchovina, 25 - Ostravská pánev, Moravská brána, Oderská nížina; C - zóna opadavých lesů, Podkarpatský úsek: XI - Bílé a Malé Karpaty: 26 - Ždánický les, Chřiby, Litenčické vrchy, (27 - Hostýnské Beskydy, Vizovická vrchovina, jsou začleněny do obvodu E - XVIII), 28 - Bílé Karpaty, 29 - Malé Karpaty; XII - Středoslovenská hornatina: 30 - Považský Inovec, Strážovská hornatina, 31 - Tríbeč, Vtáčnik, Pohronský Inovec; (32 - Štiavnické pohorie, Krupínská

vrchovina, jsou začleněny do obvodu E - XIX); XIII - Ondavská vrchovina: 33 - Levočské pohorie, Branisko, Čerchovské pohorie, Šarišská vrchovina, 34 - Ondavská vrchovina, 35 - Slánské pohorie; D - provincie Varijských pohoří: XIV - Krkonoše a Orlické hory: 36 - Orlické hory, Sudetské mezihoří, Broumovská kotlina, 37 - Krkonoše, Jizerské hory; XV - Krušné hory: 38 - Krušné hory; XVI - Šumava: 20 - Novohradské hory, podhůří Novohradských hor, 39 - Šumava; XVII - Jeseníky: 40 - Hrubý a Nízký Jeseník; E - provincie Karpatských hor, západokarpatský úsek: XVIII - Moravskoslezské Beskydy: 27 - Hostýnské Beskydy, Vizovická vrchovina, 41 - Moravskoslezské Beskydy, Javorníky, Vsetínské Beskydy, 42 - Malá Fatra, 43 - Slovenské Beskydy, Oravská Magura, Chočské pohorie; XIX - Slovenské Rudohorie: 32 - Štiavnické pohorie, Krupínská vrchovina, 44 - Slovenské Rudohorie; XX - Tatry: 45 - Velká Fatra, Kremnické pohorie, 46 - Nízké Tatry, 47 - Vysoké Tatry; F - provincie Karpatských hor, východokarpatský úsek: XXI - Východní Karpaty: 48 - Vihorlat, 49 - Užská hornatina.

Při začlenění faunistických okresů do faunistických obvodů jsou určité nedůslednosti z hlediska začlenění do zón M a ř a n a (1958). Okresy 6, 20, 27, 32 patří do zón opadavých lesů, českomoravský úsek a podkarpatský úsek. Z hlediska souvislosti určitých území jsou tyto okresy přiřazeny buď k Jihomoravské nížině (6) nebo jako podhůří k příslušným horám (20, 27, 32).

Začlenění faunistických okresů do zoogeografického členění podle M a ř a n a (1958) je následující: A - zóna stepí, okres 1 - 5; B - zóna opadavých lesů, českomoravský úsek, okres 6 - 25; C - zóna opadavých lesů, podkarpatský úsek, okres 26 - 35; D - provincie Varijských pohoří, okres 36 - 40; E - provincie karpatských hor, západokarpatský úsek, okres 41 - 47; F - provincie karpatských hor, východokarpatský úsek, okres 48 - 49.

F y t o g e o g r a f i c k é č l e n ě n í Č e s k o s l o v e n s k a

Pro porovnání s navrženým systémem rozdělení plochy našeho státu do okresů pro účely faunistického průzkumu je zde ještě vhodné uvést rozdělení ve smyslu fytogeografickém, jak je používáno botaniky na základě výsledků geobotanického mapování. Toto rozdělení je nejpřirozenější a nejpřesnější. Rostliny mají bezesporu nejvyšší indikační schopnost a velmi přesně lze pomocí charakteristických druhů stanovit typ biotopu i porovnávat různé biotopy mezi sebou. Počet okrsků je však proti faunistickým okresům vyšší.

Předložená mapa (obr.3) je ovšem zjednodušená;nejpřesnější a velmi podrobné hranice jsou zakresleny v nedávno vydaných geobotanických mapách v měřítku 1 : 200 000. Pro přehled však je uvedená situace dostačující.

Seznam oblastí, obvodů a okresů fytogeografického členění:

A - Oblast středoevropské lesní květeny (Hercynicum): A-1 - podoblast horské flóry středoevropské (Eu-Hercynicum), 1. Rudohoří, 2. Smrčiny, 3. Slavkovský les, 4. Český les, 5. Šumava, 6.centrální Brdy, 7. Novohradské hory, 8. Jihlavské vrchy, 9. Žďárské vrchy; A-2 - podoblast sudetské flóry (Sudeticum), 10. Jizerské hory, 11. Krkonoše, 12. Orlické hory, 13. Králický Sněžník, 14. Rychlebské hory, 15. Hrubý Jeseník, 16. Nízký Jeseník, 17. Oderské vrchy; A-3 - podoblast přechodné flóry hercynské,hercynsko-sudetské či netypické flóry (Sub-Hercynicum), A-3a - obvod přechodné flóry hercynsko-sudetské (Prae-Sudeticum), 18. Lužická pahorkatina, 19. Ještěd, 20. Podkrkonoší, 21. Podorličí; A-3b - obvod flóry hercynských pahorkatin a vysočin (Hercynicum submontanum), 22. Tepelsko-jesenická plošina, 23. Podbrdsko, 24. Českomoravská vysočina (česká strana), 25. Železné hory, 26. Českomoravská vysočina (moravská strana), 27. Českomoravské mezihoří, 28.Drahanská vysočina; A-3c - obvod rybniční a pískovcové flóry hercynské (Boreo-Hercynicum), 29. Jihočeský rybniční okres, 30. Okres severočeských pískovců; A-3d - obvod teplejší květeny hercynské (Prae-Hercynicum), 31. Horní Poohří, 32. Doupovské hory, 33. Plzeňsko, 34. Křivoklátsko, 35. Předšumaví, 36. Vltavsko-sázavské údolí, 37.Jevanská plošina.

B - Oblast středo- a jiho-východoevropské teplomilné květeny (Pannonicum): B-a - obvod pramatranské xerothermní květeny (Matricum), 38. Kováčovské kopce, 39. Ipeľsko-rimavská brázda, 40. Jihoslovenský kras; B-b - obvod xerothermní pannonské flóry (Eu-Pannonicum), 41. Střední Poohří, 42. Dolní Poohří, 43. Pražská plošina, 44. Český kras, 45. Dyjsko-svratecký úval, 46. Pálavské vrchy, 47. Jihomoravská pahorkatina, 48. dolní Pomoraví, 49. Podunajská nížina, 50. Košická nížina, 51. Potiská nížina; B-c - obvod převážně teplomilné květeny (Sub-Pannonicum), 52. Podrudohorská pánev, 53. České středohoří, 54. Džbán, 55. Slánsko-bělohorská plošina, 56. Polabí, 57. Haná (Hornomoravský úval), 58. Moravské předhůří Vysočiny.

C - Oblast západokarpatské květeny (Carpathicum occidentale), C-a - obvod moravské předkarpatské květeny (Praecarpathicum moravicum), 59. Moravský kras, 60. Žďánský les, 61. Chřiby, 62.Bílé Karpaty (stepní); C-b - obvod slovenské předkarpatské květeny (Prae-Carpathicum slovacum), 63. Devín, Devínská Kobyla a Malé Karpaty, 64. Považský Ino-

vec, 65. Tribečské pohorie, 66. Pohronský Inovec, 67. Strážovská hornatina, 68. Slovenské stredohorie, 69. Slovenské Rudohorie, 70.Bansko-bystrické dolomity, 71. Muráňská plošina, 72. Slovenský ráj, 73.Pohornádie, 74. Branisko, 75. Slanské vrchy, 76. Vihorlát; C-c - obvod vysokých (centrálných) Karpat (Eu-Carpathicum), 77. Fatra, 78. Nízké Tatry, 79. Vysoké Tatry, 80. Pieniny; C-d - obvod vnitrokarpatských kotlin (Intra-Carpathicum), 81. Turčianská kotlina, 82.Liptovsko-spišská kotlina; C-e - obvod slezského předhoří a nížin (Sub-Carpathicum silesiacum), 83. Slezská nížina, 84.Ostravská pánev, 85. Moravská brána; C-f - obvod západobeskydské květeny (Beschidicum occidentale), 86. Západobeskydské Karpaty, 87. Vysoké Beskydy; C-g - obvod východobeskydských Karpat (Beschidicum orientale), 88. Spišská vrchovina, 89. Východní Beskydy.

D - Oblast východokarpatské květeny (Carpathicum orientale), 90. Nízké Poloniny.

S í ť o v é č l e n ě n í Č e s k o s l o v e n s k a

Pro zakreslování lokalit do mapy, ať má jakékoliv měřítko, je výhodné užít k rozdělení Československa (nebo každého jiného území) sítě. Tu užil např. K o c o u r e k (1966), je to však síť, kterou nelze dobře převést na jakoukoliv mapu. Universální použití má síťovité rozdělení Čech a Moravy, jak je pro přípravu fytogeografického atlasu České socialistické republiky uvádí S l a v í k (1971). Je to síť, která přímo navazuje na síť pro připravovaný atlas středoevropské flóry. Myslím, že tuto síť by bylo vhodné převzít i pro zakreslování lokalit a vedení kartotéky při faunistickém výzkumu. Zatím totiž nelze předpokládat, že by bylo v dohledné době možné shromáždit tolik údajů, jako je tomu ve floristice, kde je snaha, aby pro každé základní pole byl kladný nebo negativní údaj o jednotlivých druzích rostlin. Znamená to tedy lokality z 1080 polí v ČSSR a to ve faunistickém výzkumu hmyzu zatím není možné ani při výzkumu brouků a motýlů a nejsem si jist, zda u pohyblivého hmyzu by mělo vůbec smysl.

K o n s t r u k c e s í t ě a o z n a č e n í p o l í

Síť navazuje přímo na zeměpisní souřadnice a její hlavní linie jsou rovnoběžky a poledníky; další dělení je provedeno od západu k východu po 10 minutách zeměpisné délky a od jihu k severu po 6 minutách zeměpisné šířky. Tímto dělením jsou získána základní pole velikosti

10´x 6´t.j. přibližně 12 x 11 km (obr.4). Pokud by byl prováděn podrobnější regionální výzkum, lze každé pole rozdělit dále na 4 kvadranty (obr.5), které pak jsou velké 5´x 3´, t.j. asi 6 x 5,5 km. Tuto síť lze zakreslit dobře do každé mapy, která má na okraji rám s dělením po zeměpisných minutách nebo alespoň ve stupních (zeměpisná délka je uváděna od Greenwiche).

Každé základní pole je jednoznačně určeno čtyřmístným číslem (vyjímečně pětimístným, kdy poslední dva sloupce na východním Slovensku jsou označeny čísly 100 a 101), které je tvořeno spojením dvoumístných čísel označujícím vodorovné řady a dvoumístných čísel (vyjímečně trojmístných) označujícím svislé sloupce základních polí. Pořadí obou dvoučíslí je nutno vždy přesně dodržet: napřed se píší čísla vodorovných řad uvedená na levém nebo pravém okraji mapy (číslování je od severu k jihu a pro ČSSR je to od 49 do 82) a pak čísla svislých sloupců uvedená na mapách nahoře nebo dole (od západu k východu jdou v ČSSR čísla od 38 do 101). Číslování řad i sloupců souhlasí s číslováním užitým pro středoevropskou floristiku a převzatým pro ČSR, a je zakresleno v obr. 3. Pro orientaci uvádím čísla základních polí některých míst:

Břeclav - 7267	Litoměřice - 5450
Čelákovice - 5843	Mohelno - 6863
Domažlice - 6543	Opava - 6073
Humenné - 7079	Poděbrady - 5856
Cheb - 5940	Štrbské Pleso - 6886
Jeseník - 5769	Štúrovo - 8178
Karlštejn - 6050	Třebíč - 6761
Komárno - 8274	Znojmo - 7162

Je-li základní pole dále rozděleno na kvadranty, označujeme je jako: a, b, c, d (obr. 4), a pak je např. označen kvadrant: Český Brod - 5955/a, Bardějov - 6793/b, Mikulov - 7165/d, Žatec - 5647/c.

Pro zakreslování lokalit do mapy a pro vedení kartotéky je síťové rozdělení ČSSR jistě velmi vhodné pro všechny skupiny hmyzu. Pro druhy vázané na určité rostliny má navíc význam v tom, že ze zakresleného rozšíření rostlin bude možné přímo usuzovat na rozšíření fytofágních druhů, a zde se také může nejvíce uplatnit shodné označení základních polí ve floristice i faunistice.

P o d ě k o v á n í. Za některé připomínky k rukopisu a doplnění fytogeografické mapy děkuji dr. J.Strejčkovi.

S h r n u t í

Diskutuje se vhodnost rozčlenění Československa na menší přírodní celky z hlediska faunistického výzkumu a možnost uvádění lokalit podle těchto celků,tak aby lokality vhodně charakterizovaly rozšíření druhů. Je navrženo rozčlenění Československa na 21 faunistických obvodů a 49 faunistických okresů.Je uvedeno začlenění faunistických okresů do zoogeografických zón, provincií a úseků Československa. Pro srovnání je uvedeno fytogeografické členění ČSSR.

Pro zakreslování lokalit do jakékoliv mapy je doporučeno rozdělit Československo sítí na 1080 základních polí. Hlavní linie sítě tvoří poledníky a rovnoběžky.

Z u s a m m e n f a s s u n g

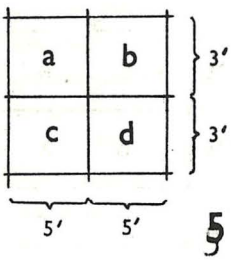
Es wird die Zweckmässigkeit einer Einteilung der Tschechoslowakei in kleinere natürliche Gebietseinheiten vom Standpunkt der faunistischen Forschung sowie die Möglichkeit der Bezeichnung von Lokalitäten nach diesen faunistischen Gebietseinheiten, die die Artenverteilung treffender charakterisieren würden, besprochen.Dementsprechend wird die Tschechoslowakei in 21 faunistische Bereiche und 49 faunistische Bezirke eingeteilt. Die faunistischen Bezirke werden in zoogeographische Zonen, Provinzen und Abschnitte gegliedert. Zum Vergleich ist die phytogeographische Gliederung des ČSSR angeführt.

Für die Einzeichnung der Lokalitäten in eine Karte beliebigen Massstabes wird empfohlen, das Gebiet der Tschechoslowakei durch ein Netz von 1 080 Grundfeldern einzuteilen, wobei die Hauptlinien des Netzes von Längen- und Parallelkreisen gebildet werden.

L i t e r a t u r a

Č e r m á k K. a kol., 1955: Lesnický a myslivecký atlas. 15+91 str., 120 map. Ústř. spr. geod. a kartografie, Praha. - D o s t á l J., 1960: The phytogeographical regional distribution of the Czechoslovak flora. Sbor. Čs. spol. zem., 65:193 - 202. - H ä u f l e r V., K o r č á k J., K r á l V., 1960: Zeměpis Československa. 667 str., NČSAV, Praha. - H r o m á d k a J., 1956: Orografické třídění Československé republiky. Sbor. Čs. spol. zem., 41: 161 - 180, 265 - 299. - H r o m á d k a J.,1968: Horopis. in M a c e k J. a kol.: Československá vlastivěda, díl I, Příroda, sv. 1, 435 - 481. Orbis Praha. - H r u b ý K., 1964: Prodromus Lepidopter Slovenska. 962 str. VSAV, Bratislava. - K o c o u r e k M., 1966: Prodromus Insectorum Bohemoslovakiae. Pars 9 : Apoidea, 1, Andrena. Acta Faun. ent. Mus. nat. Pragae, suppl., 121 str. - L a n d a V., 1967: Systematika, rozšíření, sezónní dynamika a srovnávací anatomie řá-

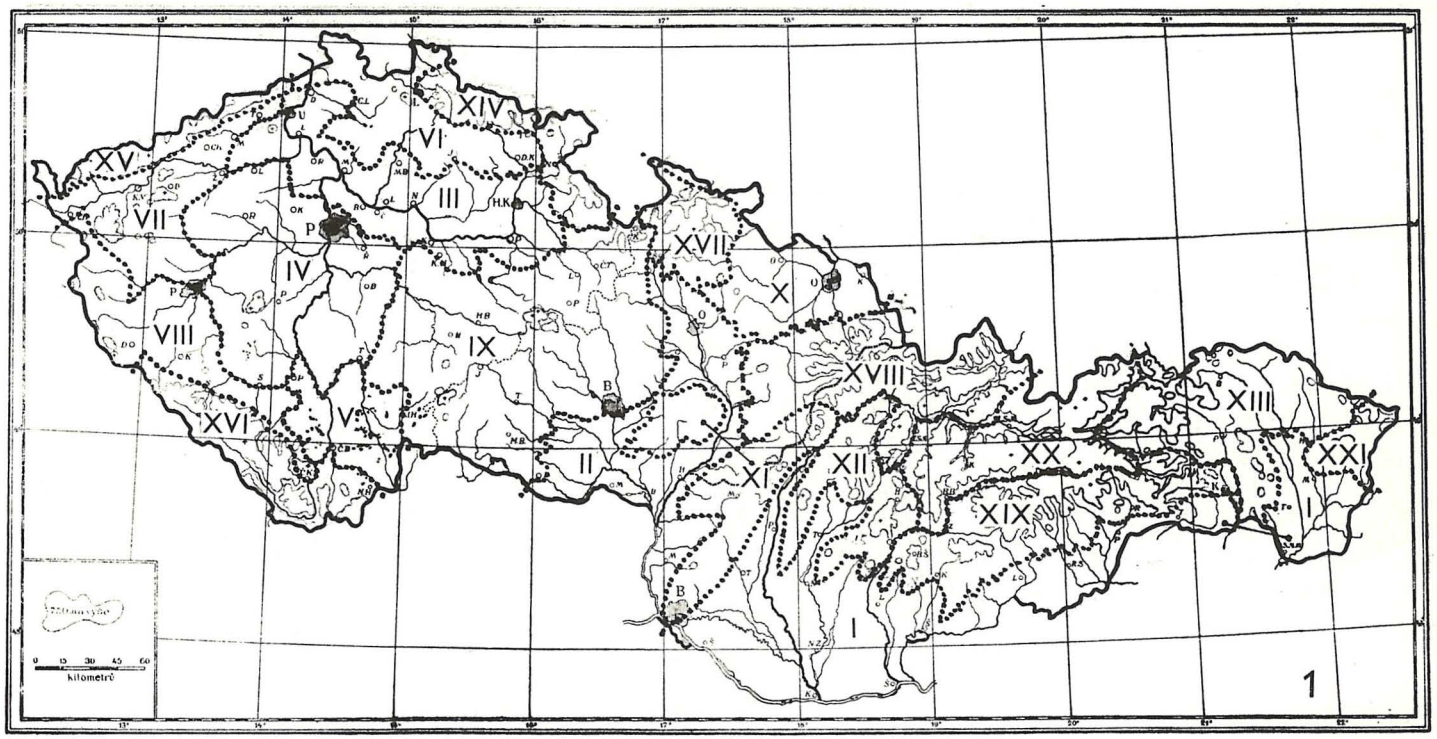
du Ephemeroptera. Doktor. disert. práce, II: 151 + 94 str., Praha. M a ř a n J., 1956: Nástin entomogeografických poměrů Československa. Acta faun. ent. Mus. Nat. Pragae, 1: 3 - 25. - M a ř a n J., 1963: Zoogeografické členění Československa. Sbor. Čs. spol.zem., 63: 89 - 110. - N o v á k F.A., 1964: Přehled československé květeny z hlediska ochrany přírody a krajiny. V: V e s e l ý J. a kol.: Ochrana Československé přírody a krajiny, II: 193 - 409, NČSAV, Praha. - P ů l p á n J., 1963: Stanovení areálů a subareálů Československa vzhledem k faunistice brouků čeledi Carabidae (Coleoptera). Acta Mus. Reginaehradec., S. A., 9: 95 - 146. - R a u š e r J., 1971 The biogeography. V: D e m e k J., S t ř í d a M. a kol.: Geography of Czechoslovakia. 330 str., 16 plates, 5 enclosures. Academia, Prague. - S l a v í k B., 1971: Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. Rpz. čs. bot. Společ., Praha, 6: 55 - 63. - S t e r n e c k J., 1929: Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. 297 str., Karlsbad. - S t r e j č e k J., 1969: Příspěvek k metodice faunistického průzkumu brouků. Zprávy Čs. spol. emt. ČSAV, 5: 25 - 30. - Z e l e n ý J., 1971: Green lace-wings of Czechoslovakia (Neuroptera, Chrysopidae). Acta. ent. bohemoslov., 68: 167 - 184, I - IV Plates.

Obr. 5. Ukázka rozdělení základního pole na 4 kvadranty
Abb. 5. Muster einer Einteilung eines Grundfeldes in 4 Quadrante

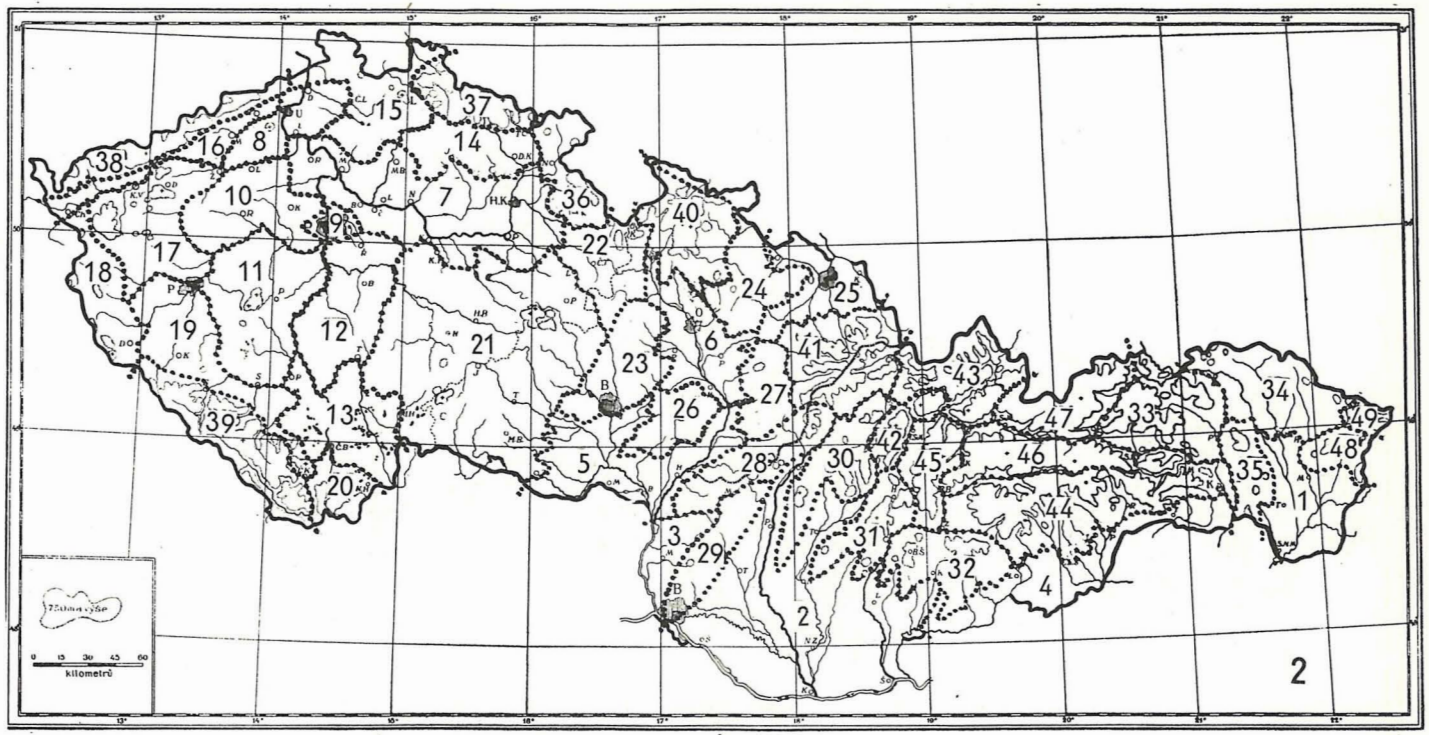
Adresa autora (Anschrift des Autors):

Dr. Jiří Zelený, CSc.,
Entomologický ústav ČSAV,
Viničná 7,
Praha 2

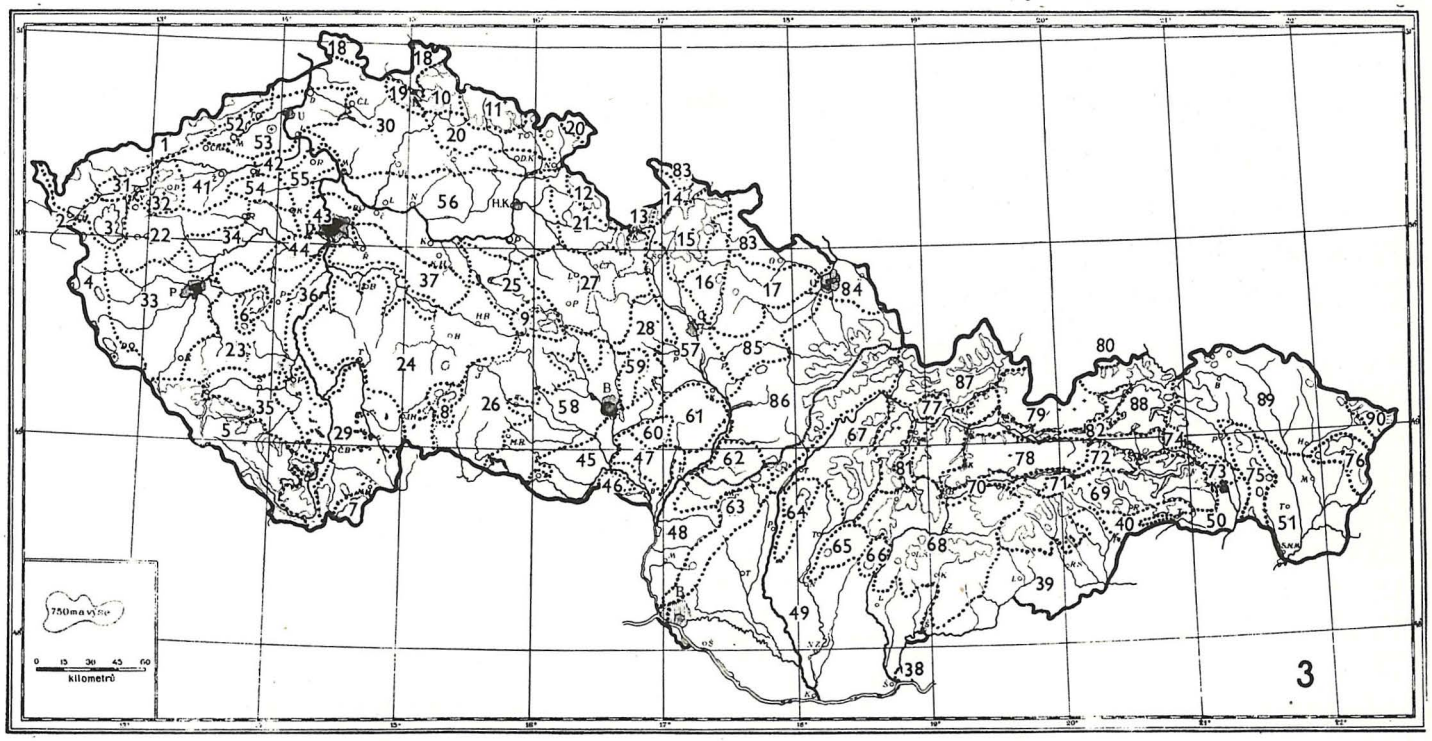
Obr. 1. Rozčlenění Československa na faunistické obvody

Abb. 1. Gliederung der Tschechoslowakei in faunistische Bereiche

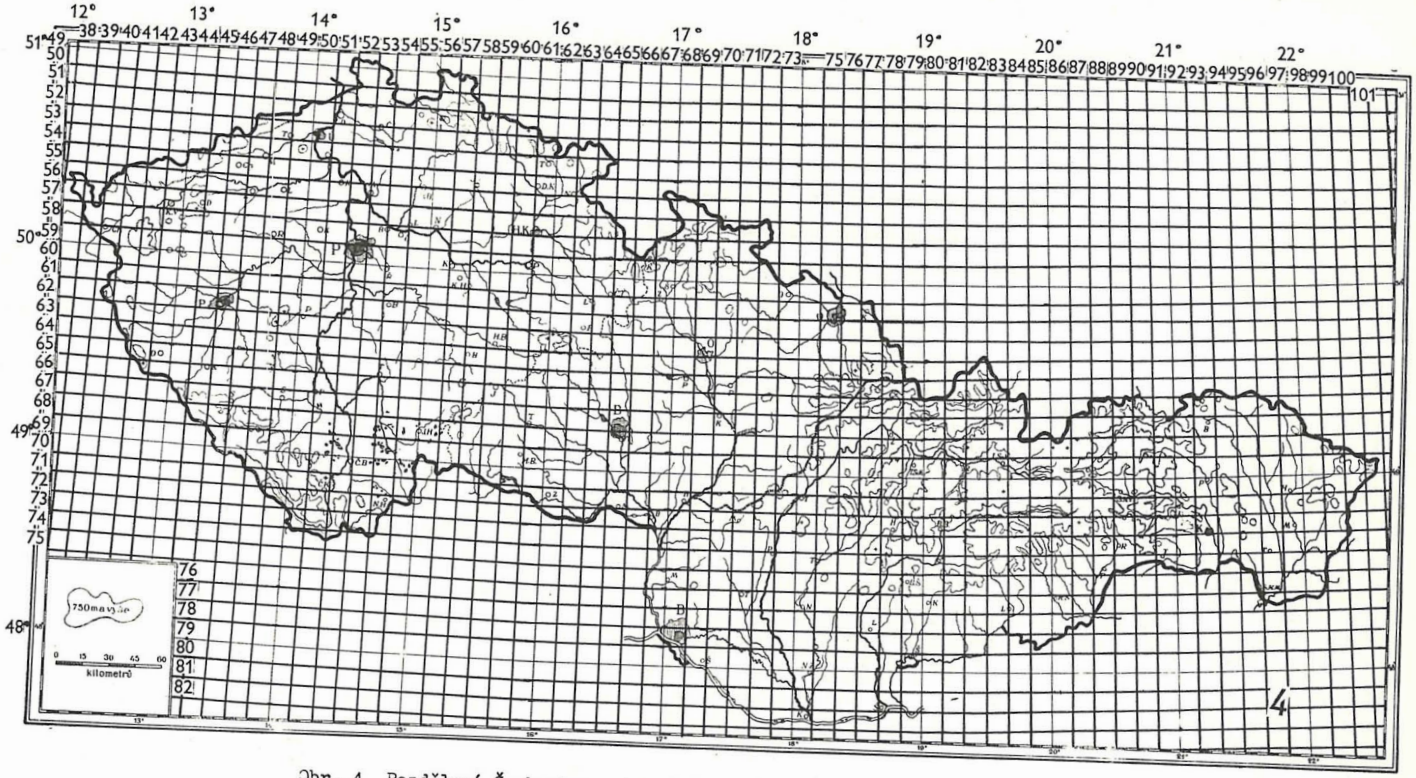
Obr. 2. Rozčlenění Československa na faunistické okresy

Abb. 2. Gliederung der Tschechoslowakei in faunistische Bezirke

Obr. 3. Rozčlenění Československa na fytogeografické okresy

Abb. 3. Gliederung der Tschechoslowakei in phytogeographische Bezirke

Obr. 4. Rozdělení Československa sítí na základní pole pro síťové mapování

Abb. 4. Gliederung der Tschechoslowakei in ein Netz von 1 080 Grundfeldern